

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 15C/190/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111235440
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Vargová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8111235440.7

Uznesenie

Okresný súd Prešov v právnej veci žalobcov: 1./ T. G., G.. W., B.. XX.XX.XXXX, X. U., L. XX, právne zastúpená: JUDr. Oktávia Ťukotová, advokátka so sídlom Sabinov, Nám. slobody 27, 2./ Q. W., G.. L., B.. XX.XX.XXXX, X. U., U.. S. XX, 3./ N.. G. W., B.. XX.XX.XXXX, X. U., U.. S.L. XX, 4./ N.. T. W., B.. XX.XX.XXXX, X. U., U.. S. XX, 5./ N.. L. W., B.. XX.XX.XXXX, X. U., U.. S.L. XX, 6./ T.. Y. T., G.. W., B.. XX.XX.XXXX, X. Č. L. U. XXX, 7./ Q. T., G.. W., B.. XX.XX.XXXX, X. U., U.. S. XX, proti žalovaným: 1./ Q. W., G.. T., B.. XX.XX.XXXX, X. L., L. X, 2./ T. Š., G.. T., B.. XX.XX.XXXX, X. U. - C., C. XXX, 3./ X. Ľ., G.. T.Á., B.. XX.XX.XXXX, X. I., T. XX, právne zastúpená: JUDr. Jana Toporcerová, advokátka so sídlom Nám.sv. Martina 39, Lipany, 4./ T. T., G.. Š.N., B.. XX.XX.XXXX, X. X. XX, 5./ W. T., B.. XX.XX.XXXX, X. X. XX, 6./ Š. T., B.. XX.XX.XXXX, X. Z. XXX, 7./ G. T., B.. XX.XX.XXXX, X. Z. XXX, 8./ U. W., G.. T., B.. XX.XX.XXXX, X. U., B. U. XXXX/XX, žalovaní v 1., 2., 6., 7. a 8. rade zastúpení žalovanou v 3. rade, v konaní o určenie vlastníckeho práva nadobudnutého vydržaním, takto

rozhodol:

náhradu trov prvostupňového ani odvolacieho konania účastníkom **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Žalobou doručenou súdu 14.12.2011 sa žalobcovia domáhali, aby súd určil, že výlučným vlastníkom nehnuteľnosti na parcele KNC XXX o výmere 706 m² - zastavané plochy a nádvoria, vedenej na LV č. XXX v obci U., kat. úz. C. bol ku dňu svojej smrti XX.XX.XXXX P. W., B.. XX.XX.XXXX v podiele 1/1. O trovách konania navrhli rozhodnúť, že nikto na náhradu nemá právo.

Vo veci samej súd rozhodol rozsudkom č.k. 15C/190/2012-102 zo dňa 19.11.2013 v spojení s opravným uznesením č.k. 15C/190/2011-112 zo 17.12.2013 tak, že žalobný návrh zamietol. O trovách konania si vyhradil rozhodnúť po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej v zmysle § 151 ods 3 O.s.p..

Z dôvodu podaného odvolania, bol spis s podaným odvolaním postúpený odvolaciemu súdu. Tento rozsudkom č.k. 14Co/65/2014-134 zo dňa 9. októbra 2014 rozhodol tak, že potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením č.k. 15C/190/2011-112 zo 17.12.2013. O trovách odvolacieho konania rozhodne prvostupňový súd v zmysle ustanovenia § 224 ods. 4 O.s.p.

Týmto rozhodnutím súd rozhoduje iba o trovách konania.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 224 ods. 1 O.s.p., ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

Podľa § 224 ods. 4 O.s.p., ak odvolací súd rozhodne o odvolaní proti rozhodnutiu vo veci samej, ktorým nebolo rozhodnuté o trovách konania z dôvodu postupu podľa § 151 ods. 3, o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

Podľa § 150 ods. 1 O.s.p. ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Predpokladom použitia ust. § 150 ods. 1 O.s.p. je existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov inak úspešnému účastníkovi a existencia výnimočnosti daného prípadu. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácie. Tento dôvod je teda daný charakterom tohto konania (konanie o určenie otcovstva, ak maloletý navrhovateľ nemal úspech) alebo charakterom procesnej situácie (napr. zmena zákonnej úpravy, ak odporca ako laik, v konaní o určenie právneho vzťahu, nemohol posúdiť zdravotný stav scudziteľa so zreteľom na jeho spôsobilosť na právne úkony). Dôvody hodné osobitného zreteľa sa môžu týkať sociálnej situácie účastníkov. V takomto prípade je potrebné pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch (všetkých) účastníkov, teda nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá. Do úvahy treba brať tiež také okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihliadnuť i na postoj účastníkov v konaní. Pôvodné znenie ust. § 150 ods. 1 O.s.p., ktoré obsahovalo iba terajšiu prvú vetu ustanovenia, bolo s účinnosťou od 15. októbra 2008 (zákon č. 384/2008 Z.z.) doplnené o ďalšiu vetu, podľa ktorej súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť. Ustanovenie rozširuje prvky, ktoré majú účastníkov viesť k výraznému zvýšeniu zodpovednosti nielen za výsledok, ale aj priebeh súdneho konania, najmä koncentráciu dokazovania. Aplikácia tohto ustanovenia musí preto zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu. Novela účinná od 15. októbra 2008 (zákon č. 384/2008 Z.z.) tým výrazne zmenila dovtedajšie chápanie predmetného ustanovenia, v ktorom pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa pri rozhodovaní o náhrade trov konania prevládalo najmä skúmanie majetkových, sociálnych, osobných a ďalších pomerov všetkých účastníkov konania a až následne skúmanie okolností, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj účastníkov v priebehu konania a pod. Na rozdiel od toho, nové ustanovenie § 150 ods. 1, druhá veta O.s.p. ako prioritné hľadisko uvádza správanie sa účastníka v konaní.

Použitie ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. teda znamená odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok konania, pretože má dopad na toho, kto by mal ináč právo na náhradu trov konania. Aplikácia ustanovenia prichádza do úvahy, keď sú v konaní naplnené zákonné predpoklady na priznanie práva na náhradu trov konania, avšak z osobitných dôvodov súd náhradu trov neprizná. Predpokladom použitia tohto ustanovenia je, aby išlo o prípady hodné osobitného zreteľa, posudzované ako na strane toho, komu má byť náhrada trov priznaná, tak aj na strane účastníka, ktorý by bol ináč povinný trovy konania nahradiť. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa sa prihliada predovšetkým na osobné, majetkové pomery, ako aj ďalšie pomery všetkých účastníkov, okolnosti podania návrhu na začatie konania a uplatňovania práva účastníka, postoje účastníkov v konaní, ako aj zohľadnenie dopadu rozhodnutia o trovách konania ako na povinného, tak aj oprávneného účastníka z titulu práva na náhradu trov konania. Uvedené ustanovenie dáva súdu možnosť prihliadnuť pri rozhodovaní o náhrade trov súdneho konania na osobitosti jednotlivých prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti.

Rozhodujúcim pre potreby rozhodovania o náhrade trov konania v prejednávanej veci je zistenie, či možno od žalovaných, ktorí by ináč mali právo na náhradu trov konania (§ 142 ods. 1 O.s.p.), spravodlivo žiadať, aby si náklady vzniknuté v súvislosti s predmetným konaním hradili sami. Trovy konania žalovaným okrem žalovanej v 3. rade, ktorá bola právne zastúpená nevznikli, ani si žiadne trovy konania neuplatňovali.

V prejednávanej veci podľa názoru súdu sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by vo veci úspešným žalovaným nemala byť priznaná náhrada trov konania. Za tieto dôvody hodné osobitného zreteľa súd považoval jednak charakter tohto konania, keď účastníkmi konania boli (hoci v súčasnosti už vzdialení) rodinní príslušníci, avšak samotný spor o nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom

tohto konania vznikol už v minulosti medzi predkami súčasných účastníkov konania, ktorí boli príbuznými blízkymi (rodičia resp. súrodenci).

Za ďalší dôvod hodný osobitého zreteľa súd považoval aj záver uvedený už v rozhodnutí odvolacieho súdu, ktorý vyvodil, že už z pripojeného spisu Okresného súdu Prešov sp.zn. 29C/94/2011 by mohlo vyplynúť aj to, že žalobcovia žalobu ako aj odvolanie podali podľa dôvodov rozhodnutia vydaného vo veci č.k. 29C/94/2011-55 z 11.11.2011. Dôvody uvedeného rozhodnutia konštatovali to, že vlastnícke právo vydržaním nenadobudla žalobkyňa, ale toto vydržanie vlastníckeho práva svedčí jej nebohému otcovi, a to uplynutím vydržacej doby k 1.4.1984. Takýto záver konštatovaný v označenom konaní súdom je však podľa názoru odvolacieho súdu s poukazom na vyššie uvedené mylný a nemôže byť záväzný ani pre rozhodnutie v predmetnej veci. Súd prvého stupňa pri rozhodovaní o trovách konania preto vzal v úvahu aj túto skutočnosť, nakoľko sa javí, že žalobcovia (ktorí sú laici bez právnického vzdelania), sa pri rozhodovaní o podaní žalobného návrhu riadili závermi hore uvedeného súdneho rozhodnutia, pričom sami nevedeli a nemohli vedieť, že tento záver súdu je mylný. Zároveň ako právní laici splnomocnili k zastupovaniu advokáta, ktorý však nový žalobný návrh pravdepodobne taktiež skoncipoval v zmysle tohto mylného záveru a nakoniec z tohto dôvodu boli aj v konaní neúspešní.

Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitého zreteľa pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd skúma aj okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj účastníkov v priebehu konania a pod.. V prejednávanej veci žalobcovia si uplatňovali nárok (právo) na súde na základe záverov vyvedených v rozhodnutí č.k. 29C/94/2011-55 z 11.11.2011. V zmysle judikatúry (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 M Cdo 2/2008, zo dňa 25. februára 2009), k dôvodom hodným osobitého zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácie. Tento dôvod je teda daný aj charakterom procesnej situácie (napr. zmena zákonnej úpravy), ak účastník ako laik v konaní o určenie právneho vzťahu, nevedel a ani nemohol túto situáciu právne kvalifikovane posúdiť.

Súd taktiež prihliadol aj na to, že žalobcovia, si už v samotnom návrhu na začatia konania výslovne neuplatňovali voči žalovaným nárok na náhradu trov konania, a aj takýmto spôsobom prejavili vôľu k vyriešeniu spornej veci bez ďalších nákladov, ktoré by mohli vzniknúť žalovaným v súvislosti s týmto súdnym konaním a to aj vzhľadom už na spomínané príbuzenské vzťahy.

Zároveň súd zo spisu nezistil žiadne skutočnosti, že takéto rozhodnutie by neprimerane zasahovalo do majetkovej sféry inak v konaní úspešných žalovaných (pričom trovy konania si uplatnila a vyčíslila prostredníctvom svojho právneho zástupcu iba žalovaná v 3. rade, ostatní žalovaní si žiadne trovy konania neuplatňovali).

Súd prihliadol pri rozhodovaní o náhrade trov súdneho konania na osobitosti prejednávaného prípadu a zároveň mal za to, že aplikácia § 150 ods. 1 O.s.p. bola potrebná k odstráneniu neprimeranej tvrdosti voči inak v konaní neúspešným účastníkom konania.

O trovách konania preto súd rozhodol podľa § 150 ods. 1 O.s.p. a náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov nepriznal, pričom takéto rozhodnutie sa súdu javí ako najprimeranejšie a najspravodlivejšie vzhľadom na už vyššie uvedené dôvody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.